

Planinski

V E S T N I K.

Glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.

Štev. 12.

V Ljubljani, dne 25. decembra 1896.

Leto II.

V Prago, Homotov, Berolin in na Dunaj.

Spisal Jakob Aljaž.

(Dalje.)

Izredno lepa slavnost je bila pri odkritju spomenika Schmidtovega. Planinsko društvo „Erzgebirgsverein“ je svojemu pokojnemu načelniku, ki se je lanjsko poletje ponesrečil na Triglavu, častno dokazalo zahvalo in priznanje za njega velike zasluge. Slavnostni govor je govoril sedanji načelnik Karol Jentscher, ki je Slovincem in meni jako naklonjen, in ki ima največ zaslug, da se je do 1500 gld. nabralo za spomenik, in da se je vse dostojno izvršilo. Pred govorom in po govoru je pelo 60 pevcev slavnostne pesmi, ki so se mogočno razlegale po veličastni gozdni okolici. Mene, častnega člana njih društva, je slavnostni govornik tudi pozdravil in mi zaklical prav srčen „dobro došel“, čemur je preštevilna množica navdušeno pritrčila. V svojem govoru je slavil premnoge vrline pokojnega Schmidta in njega velike zasluge za turistiko. Prof. Schmidt je trinajst let načeloval društvu „Erzgebirgsverein“ in ta čas zasnoval ter izvršil imenitna in važna dela za razvoj plemenite turistike. Poznal ni le domačih gora, prehodil je tudi laške, švicke, Julijske Alpe. Prirodoljubje ga je lani gnalo tudi v Triglavsko gorovje, in tu ga je dne 30. julija še ne 42 let starega zalotila prenegla smrt.

Načelnik je završil govor z naslednjimi besedami: „Naš slavljenec počiva daleč od nas sredi veličastnega planinskega sveta, katerega je nad vse ljubil, tam, kjer se je vedno štel srečnega. Na najlepšem prostoru na Dovškem pokopališču so pokopani njegovi zemeljski ostanki, in gospod župnik Aljaž je varuh in oskrbnik njegove predrage gomile. Ker pa mi ne moremo vedno in tudi ne vsi tja pohajati, zato hočemo semkaj k njegovemu spomeniku hoditi in mu tukaj svojo zahvalo in ljubezen, svoje spoštovanje izkazovati. Zato želimo, da smatra naše društvo ta

spomenik kot svojo dragoceno in sveto stvar, da ga čuva in pazi, da bode on, ko naša usta ne bodo več govorila in naša srca več ne utripala, še poznejšim rodovom oznanjal, kako je naše društvo ljubilo in čislalo svojega načelnika. In zato naj ta trdna stavba prebije vse preteče nevihte in ta kraj postane shajališče vsem prijateljem prirode.

In zdaj naj zdrsne zavesa s spomenika, katerega izročam vsem dobrim ljudem, ki tako mislijo in čutijo kot mi, ki smo ga postavili tukaj v tej divni gozdni prirodi v kras Homotovski okolici in našem domačemu okrožju!

Ko je zavesa zdrsnila s tega prekrasnega spomenika, ki je vzbudil splošno občudovanje in veselje, je končal moški zbor slavnost z lepo pesmijo: „Nebesa slavijo Večnega slavo“.

Spomenik je postavljen na kamenit temelj, na katerem so vsajena drevesca in rastline iz Rudnega pogorja in iz Alp. Iz tega podstavka se vzdiguje pet metrov visok obelisk iz krasnega peščenca. Vanj je vdelana reliefna doprsna podoba pokojnika v turistovski obleki in pod njo vklesan napis: „Svojemu prezaslužnemu načelniku, marljivemu pospeševalju domače turisticke, iskrenemu prijatelju planinskega sveta, prof. Alojzu Schmidtu, ki je dne 30. julija 1895. l. padel s Triglava in preminil, posvečuje ta spomenik v znamenje ljubezni in spoštovanja Rudnogorsko društvo Homotovsko“.

Načrt spomeniku je naredil prof. Trautzel na Dunaju, izvršil pa ga kipar Günzl v Homotovu.

Naša dva venca (društveni z napisom: Planinski pozdrav — Slovensko planinsko društvo, moj z napisom: Rajnemu načelniku — Župnik Aljaž) sta se izmed premnogo drugih zelo odlikovala. Neki fotograf-amateur me je pred spomenikom fotografiral.

Zvečer je bil v Homotovu slavnosten banket, katerega se je udeležilo nad sto gospodov in dam. Meni so izkazovali ves čas skoraj preveliko čast. Na pozdrav načelnikov sem se seveda tudi oglasil in izpregovoril nekaj primernih besed. Brzjavk je došlo čez dvajset; najbolj so izmed vseh odobraval brzjavko Slov. plan. društva.

Znamenito je, da nas Homotovci tako zelo čislajo, dasi je ondotno ljudstvo „deutschnational“. Naš Triglav, našo kočjo in celo kapelo na Kredarici poznajo do dobra.

Iz Homotova sem se peljal z železnico v Most (Brüx), kjer se zemlja useda. Zato sem izstopil že na predzadnji postaji ter se peljal z izvoščekom do mesta. Mesto je čedno, ima kakih 18.000 prebivalcev in znamenito staro, pa sedaj prenovljeno gotično cerkev. Tod je obilo premogovnikov. Rjavi premog leži na nekaterih mestih blizu površja, da ga kar proč vozijo. Vzpričo tega nastajajo

jame in se usedajo njive. Bogata družba plača seveda kmetom odškodnino za to, toda kolikor mogoče pičlo. Na drugih krajih leži premog bolj globoko, na primer pod mestom. Ker bogata, pa lakomna družba domačih in tujih kapitalistov premog koplje po roparskem sistemu, se delajo votline, voda izpira sipe in hiše pokajo ter se podirajo, pa ne pod vsem mestom, ampak le v obližju kolodvora. Videl sem kakih deset hiš razpokanih, kakor v Ljubljani po potresu; kakih dvajset hiš pa so bili že podrli. Toda meščani se večinoma ne zmenijo dosti za to kvaro; saj so od zaslužka pri premogu obogateli, in družba jim mora škodo plačati rada ali nerada. Če pomislimo, da izkopljejo premoga samo pri Mostu (Brüx) na leto okolo 50 milijonov metrskih centov, si lahko mislimo velikanski promet. Brüxer Zeitung tistega dne, ko sem bil v Mostu, je zelo zabavljala vladnim rudokopnim nadzornikom in zahtevala, naj pridejo inozemski veščaki. „Našim nič ne zaupamo“, pravi, „ker z rudokopnimi uradniki skupaj šampanjca pijejo. — Zakaj pa ste zaprli delavca, ki Vam je sleparstvo očital in povedal, kako ste rov zazidali, da ga preiskovalna komisija ni videla, potem ste pa tega delavca brez preiskave in brez kazni zopet izpustili?“

Povsod po zapadni Češki je polno rovv, iz katerih vlačijo parni stroji premog na dan. Po noči se vidi na dimnikih cele vrste električnih luči (obločnic). Ni čuda, da je industrija na Češkem tako razvita. Veliko premoga pa izvozijo čez mejo. Ko bi naša vlada od vsakega centa, ki gre čez mejo, pobirala davka le 1 krajcar, kar bi cene premogu nič ne izpremenilo, kako lepe dohodke bi imela država! Toda premogovskim baronom-bogatinom prizanašajo, kmetiču pa, ki kupi in prepiše majhno gredico, nakladajo velikanske stroške.

Pa zapustimo Češko in pojdimo čez Saksonsko ob Labi v Berlin. Blagostanje na Saksonskem je od leta do leta večje; nad polovico prebivalcev se peča z obrtnijo. V turistiškem oziru je važna Saksonska Švica, to je gorata pokrajina ob Labi, 38 kilometrov dolga in 30 kilometrov široka. Ob obeh straneh Labe vidiš razjedeno gorovje, navpične stene, velikanske peščene stolpe čarobnih oblik. Semtertja raste kako drevo na vrhu, vmes pa so prijazne doline, po katerih tečejo stranske vodice v Labo. Visoke so te gore po 200 do 700 metrov. Dva župnika: Götzinger iz Neustadta in Nikolaj iz Lohmena, sta leta 1795. opozorila na lepoto tega kraja ter mu naredila tudi imenitno ime: Saksonska Švica. Potem se je ustanovilo gorsko društvo ter uredilo turistiko, in na tisoče turistov je začelo potovati v te kraje. Sedaj najde turist tukaj vse prijetnosti in najboljšo postržbo, in bogati Angleži, Holandci, Nemci in drugi prinašajo veliko denarja domačinom.

Pa vsa Saksonska Švica je le igrača proti naši Gorenjski dolini, o kateri je pisal slavni angleški naravoslovec Humphry Davy dne 19. avgusta l. 1827., ko je stanoval Pod Korenom v gostilnici pri Razingerju: „Dolina od Ljubljane do pod Korena (pri Kranjski Gori) se mi zdi najlepše, kar sem videl v

Evropi“. Koliko dela še čaka našega Slov. plan. društva! Bogatin Anglež, Francoz, Nemeec, Rus rad izda na dan 10—20 gld., da le najde lep kraj in dobi dobro postrežbo. Ker sedaj vsaj $\frac{99}{100}$ izobraženih Slovencev še ni vpisanih v naše planinsko društvo, je nujno potrebno in truda vredno, da vsak ud ob novem letu pridobi še dva nova uda. To je sedaj najbolj pereče vprašanje, to je naša združena Slovenija!

(Konec I. dela)

Turistika in parlament.

Spisal Savinčan.

anoge prežalostne nesreče v planinah so napotile poslanca dra. Roserja, da je v seji avstrijske poslanske zbornice dne 6. oktobra t. l. stavil ta-le predlog: „Z ozirom na to, da se grozne nesreče v Alpah, zlasti na Raxalpi, vedno bolj množe, da se je po poročilu v listu „Neues Wiener Tagblatt“ od l. 1889. pa dosedaj strmoglavilo 48 oseb, katerih se je 37 ubilo in 11 hudo poškodovalo, in da je samo l. 1896. bilo 27 mrtvih in 3 hudo ranjeni, potem z ozirom na to, da bi se marsikatera nezgoda dala zabraniti, ako bi se prebivalstvo poučilo, napravili svarilni napisi, pomnožile planinske koč, naredili trdni držaji in primerni poti, nastavili natančno izprašani gorski vodniki, izdale stroge prepovedi, da se brez vodnika hribolazci ne smejo lotevati vratolomnih tur: se pozivlje vlada, naj razmišlja, ali in kako bi se te človeškemu življenju strašno grozeče nevarnosti dale zabraniti.“

O tem predlogu so izrekli že razni strokovni listi *) svoje mnenje, zato smo dolžni, da tudi čitatelje „Planinskega Vestnika“ o tem obvestimo na kratko.

Namen predlogu je zares človekoljuben in dober, vendar pa dvomimo, da bi se s postavnimi naredbami dalo kaj doseči. Oglejmo si posamezne zahteve. Prebivalstvo naj bi se poučilo. Ker ni natančneje označen ta pouk, si mislimo tako, da je prebivalce v gorskih krajih poučiti, kako se morajo vesti, ako se tam kaka nesreča prigodi. O tem so poučeni gorski vodniki, kateri so prvi dolžni hiteti na pomoč in tudi pripravnih ljudi s seboj vzeti. Sicer so pa planinska društva že razglasila planinska znamenja za silo. Ti razglasi naj bi se pri občinah pa tudi raz prižnice vsako leto v gorskih cerkvah oznanili in raztolmačili. Ob enem naj bi se ljudstvu zabičilo, naj ne kvari samopašno markacij, postavljenih tabel in napisov ter planinskih koč. Na važnem kraju odstranjeno znamenje ali

*) Mittheilungen des „D. u. Ö. A.-V.“, št. 20.; Dillinger's „Reise- und Fremdenzeitung“; „Öster. Tour. Ztg.“ št. 21. in 22.; Mitth. der Section Wienerwald d. „Ö. T. C.“.

tabla turista lahko zmoti v megli, da krene na napačno stran ter se ponesreči. Ljudstvo pač poučujejo planinska društva, naj bi je le še tudi učitelji, duhovniki, občina in država. Edina postavna naredba, ki bi v tem oziru bila uspešna, bi bila ta, da se vsak, kdor poškoduje znamenja po potih, table in koče planinskih društev, strogo kaznuje.

Na drugi strani je še ljudstvo opozoriti na nevarnosti, katere groze hribolazcu. Tudi v tem oziru store planinska društva in njih strokovni listi vse, kar je mogoče ukreniti. V turistični literaturi se nahaja cela vrsta knjig in spisov, ki dajo potrebne navode hribolazcem. Tudi pri poročilih o nesrečah in njih vzrokih strokovni listi ostro grajajo vsako lahkomiselnost ali predrznost, katere nasledki naj bi bili drugim svarilen vzgled. S tem se da število nesreč zmanjšati, toda ne odpraviti.

Dr. Roser priporoča dalje vladi, da bi se postavile svarilne table in držaji, napravili poti in pomnožile planinske koče. Ali ne izvršujejo tega razna planinska društva prav nesebično že mnogo let? Lahko rečemo, da se je ravno v tem oziru največ storilo; kajti nekatere nasvetovane stvari so že nekam tako popolne, da si boljših skoraj misliti ne moremo. Ako bi vlada v tem oziru hotela kaj storiti, naj pospešuje napravo in izpeljavo dobrih cest v planinske kraje in doline; s tem lahko največ koristi domačemu prebivalstvu in turistom. Ob enem pa naj izda, kakor smo že omenili, naredbo, po kateri se vsak zločinec, ki kaj poškoduje, še posebej ostro kaznuje, ako v tem oziru že ne zadostuje kazenski zakonik. Mnogo pa je še tudi takih posestnikov ali lovskih najemnikov, kateri ne pojmiyo važnosti turistike ali je nočejo umeti ter planinska društva celo ovirajo v njih delovanju, prepovedujoč jim zaznamenavati in popravljati ali napravljati pote, postavljati table in planinske koče. Na take nasprotnike ali na bogate najemnike lova, katerim je življenje divje koze ali srnjaka več vredno nego življenje posameznega turista, bi lahko vlada ugodno vplivala, zaslišavši poprej planinsko društvo o potrebi in važnosti raznih naprav, ki jih je odrediti ravno v varnost hribolazcu. Vzgledeov za take nasprotnike je dovolj tudi pri nas.

Na ta način lahko vlada povzdigne turistiko, takisto tudi z napravo in popravljanjem planinskih cest. Za napravo potov in zavetišč pa ji ne bode preostajalo denarja; tudi ni treba, saj so planinska društva za to žrtvovala že velike vsote in jih še bodo, dokler bo kaj hribolazcev.

Tudi zahteva, naj se samo strogo izprašani gorski vodniki nastavijo, je nepotrebno. Vodnike avtorizujejo e. kr. okrajna glavarstva na predlog dotičnih planinskih društev. Očividno je, da plan. društvo ne bode predlagalo takih ljudi, ki niso za to prav nič sposobni in ki niso krepki; sicer pa vlada itak lahko pozve, ali bode prosilec, ki naj se avtorizuje, zmožen in zanesljiv vodnik ali ne. Ravno za izobrazbo vodnikov so storila plan. društva že silno mnogo, zlasti „D. u. Ö. A. V.“ in „Ö. T. C.“ imata vsako let več tečajev za gorske vodnike, ki ju stanejo

mного. Kar se torej tiče vodništva, se je storilo vse, da bi se zabranile kolikor mogoče vse nesreče. Kako je vodniku mogoče zabraniti nesrečo, in kaj mu je storiti ob nezgodi, navodilo o tem obsegajo tudi redi za gorske vodnike.

Zadnja zahteva, da brez vodnika ne sme hribolazec na vratolomne ture, pa je neizvršna. Nikakor si ne moremo misliti, da bi kedaj kaka vlada pogodila pravo logično obliko, po kateri bi se postavno dalo kaj ukreniti zoper take ture. Nesreče v planinah gotovo vsakdo obžaluje in želi vseh naredb, ki bi jih zmanjšale, ali odpraviti se, žal, ne dado. Predno bi se izdale kake prepovedi, bi bilo treba rešiti razna vprašanja. Premotrimo samo označilo „vratolomne ture“. Kdo zna pojem „vratolomen“ natančno določiti? Katera tura je vratolomna? Vrat si lahko zlomim na čisto lagotnem potu, dočim sem ravnokar preplezal skoraj navpično skalo ob veliki nevarnosti. Temu turistu se zdi ta pot vratolomen, mnogim drugim pa se vidi brez nikake nevarnosti. Kdo zna določiti, kaj in kedaj je lahka, težavna, nevarna ali vratolomna tura? Ali ni to vse odvisno od hribolazčeve sposobnosti, moči, vaje, oprave, vremena, kakovosti snega in leda, od letnih časov, celo od dnevne dobe in od drugih nepričakovanih, poprej neznanih okoliščin? Pot, ki je enemu igrača, je drugemu težaven ali celo vratolomen. Zato lahko dvomimo, da se ta vprašanja ne bodo dala temeljito in za vse hribolazce pravično rešiti.

Poglejmo, kakšne posledice bi imela v tem oziru izdana prepoved! Kar bi smel eden storiti, bi drugemu policijska sila zabranjevala. Kdo bi potem še šel na planine krepčat si telo in duha, uživat lepoto prirodno in občudovat božja dela, ako bi se smel gibati le po predpisanem potu. Gorje ti, ako bi stopil v stran ali jo zavil po kakšni strmejši bližnjici! Padel bi lahko in se ubil. Ostani rajši doma! Taki koščeni paragrafi, ki bi turistom zadrževali proste prsi v naših planinah, bi bili pripravni, da bi odpočili hribolazce v druge države, ki imajo pametnejše nazore. Ali bi z narodno-gospodarskega stališča ne bila to velika škoda za nas? Tujei prineso n. pr. samo Tirolski na leto do 7 milijonov goldinarjev.

Iz tega je dovolj razvidno, da so take prepovedi neprimerne, in da jih je sploh nemogoče spraviti v primerno, rabno obliko, in da bi vsekakor oškodile le avstrijske alpske dežele. Vlada bi vendarle utegnila prepovedati nekatere po njenem mnenju težavne ture, kakor je to že nekdanje storilo c. kr. okrajno glavarstvo v Velikovecu, ko je prepovedalo pot od Grintovca in Skute naravnost v Gornje Jezero. Vsekakor bi bilo želeli, da bi oblastva podelila planinskim-društvom večjo avtoriteto ter jim dala v rzsodbo in odločbo, sme li hribolazec po tem ali onem potu hoditi z vodnikom ali brez vodnika, na glasu turiste bi pa smela oprostiti vseh tesnih prepovedi. Kdo li drugi pozna natančno pote, kakor baš planinsko društvo, ki deluje v svojem okraju!

Določba, da na težavnejše ture ne sme hribolazec brez vodnika, bi bila vsekakor preostra in bi hribolazce le ovirala v njih namerah. Kdo mi more braniti, da

potujem s prijateljem, kateremu je ves gorski svet znan, ki pozna skoraj sleherni kamen! On me bode s svojo večletno izkušnjo morda bolje vodil, nego marsikateri izprašani vodnik; kajti tudi za hribolastvo treba nekaj razbornosti, zmožnosti v orijentovanju ter hitrega preudarka, kaj je v vsakem slučaju storiti. A še nekaj je krivo, da toliko turistov potuje brez vodnikov. Vzrok sta — moda in denar. Skoraj vsak, kdor hoče biti imeniten turist, potuje brez vodnika. To je dandanes imenitno, moderno. Res je, da se ravno takih samopotujočih turistov največ ponesreči; kajti mnogokrat hodijo prvič po neznanih krajih, koder jim vsaka najmanjša brezbržnost, lahkomišelnost, vsaka neugodnost vremena in druge okolnosti postanejo pogibelne. Ako se torej mlad, neizkušen ali slabo opravljen turist brez vodnika ponesreči, tedaj lahko, ogorčeni po takem lahkomišelnem početju, vzkliknemo: „Prav se ti je zgodilo! Zakaj se nisi opravil z vsem, kar ti je um dal na razpolago v brambo proti nevarnostim v planinah!“ Kadar bodo planinska društva kolikor mogoče zatrla modo potovanja brez vodnikov, se bode število nesreč tudi zmanjšalo.

Drugi vzrok, da nekateri brez vodnika potujejo, so velike pristojbine. Bogataš si lahko vse privošči, revež le malo ali nič. Ako bi bilo plačilo vodniku primerno majhno, bi ga marsikdo vzel s seboj, in vodniki bi tudi več zaslužili. V tem oziru torej planinska društva tudi lahko mnogo store, ako skupno po enotnem načrtu povsod določijo majhne tarife vodnikom, seveda primerne njih naporu in odgovornosti.

Toliko smo mislili, da moramo omeniti k predlogu poslanca dra. Roserja, ki je imel dobro voljo, da bi se z vladnimi naredbami onemogočile žalostne nesreče v planinah. Kakor smo dokazali, to ni mogoče. Nesreče se dado po številu zmanjšati, a nikdar — odpraviti. Vlada lahko stori mnogo, ako podpira planinska društva v navedenem smislu, ako izda naredbe, s katerimi bi se naprave planinskih društev (table, poti, kočje itd.) bolje varovale, zlasti pa, ako vpliva na take posestnike, ki delajo planinskim društvom le ovire, naposled pa, da pospešuje planinske ceste. Vsaka druga tesnosrčna uklenitev turisticke v železne paragrafe je nepotrebna in — nesmiselna; sicer se utegne še primeriti, da se bode moral vsak turist celo izkazati z dokazom sposobnosti ali izpričevalom o prebitem izpitu, kar je že nekoč predlagal grof Wurmbrand v Gradeu na shodu za povzdigo pohoda tujcev v alpskih deželah; predlog je seveda obudil med turiste le smeh.

Nesreče v planinah I. 1896.

(Dalje in konec.)

44. Na Gotzenalpe nad Königsee se je ponesrečila deklica Terezija Fischer; padla je samo 3 m daleč raz skalo, ali tako nesrečno, da je bila takoj mrtva.

45—46. V Meije (Dauphinske Alpe na Francoskem), kjer se je Emil Zsigmondi ubil, sta se ponesrečila dva turista iz Grenobla, gimn. učitelj Payerne in cenitelj Torrant. Vzrok je bilo tridnevno hudo sneženje. Šla sta že z vrha, ko ju je zalotilo slabo vreme. Trupli so našli v globoki globeli.

47. Na Hexenthurmu v Hallermauern pri Admontu je 26. avgusta zablodil Gustav Lindner z Dunaja. Na vrhu ga je iznenadilo grozovito slabo vreme, da ni mogel več nazaj in je 22 ur tam ostal. Ljudje, ki so ga šli iskat, so ga našli v snegu sedečega. Bil je od mraza in lakote ves medel. Spravili so ga z vrvmi čez skalnate stene.

48. V Höllenthalklamm pri Garmischu na Bavarskem se je ponesrečil dne 3. septembra vojaški uradnik Anton Dostler 20 m pod Klammbrücke, t. j. železna brv, ki vodi 78 m visoko nad temnim jarkom Hammerbacha. Nazaj grede je skočil na pločo; toda izpoddrsnilo mu je, da se je zakotalil po mokrih tleh. Poprijel se je smrečice, da bi se udrljal, a drevesce se je s koreninami vred odtrgalo in njega še bolj pognalo ob skalovju. 20 m globoko je mrtev obležal v jarku; razbil si je bil zadnji del glave.

49. Na Grosser Mörchnerju (Zillertaler Alpen) se je 5. sept. ponesrečil dr. Fric Drasch iz Gradca, dobro znan predrzen turist, ki je brez vodnika preplezal južno steno Dachsteina, šel sam na Matterhorn ter s prijatelji prelazil najtežavnejše vrhove okoli Zermatta. Sedaj je plačal svojo predrznost s smrtjo. Šel je s svojim prijateljem dr. med. H. Sirkom na vrv privezan ob neugodnem vremenu (hudem metežu) po novem potu od Floienthala na omenjeni vrh. Na posebno nevarnem kraju je plezal Drasch naprej, dr. Sirk pa je vrv privezal za skalo. Drasch je kmalu onemogel in pade! čez skalovje nizdol. Padajočemu pa je ena zadruga zlezla z rame na vrat, da si je zlomil hrbtenico in se zadrnil. Ko je dr. Sirk videl, da je vsaka človeška pomoč zaman, je šel s težavo (ranil si je sam roko) v Ginzling po vodnike. Zaradi nevarnega kraja so spravili Drascha šele 8. sept. doli. Dr. Drasch je gojil z dejanjem in s peresom vratolomno turistiko, ki ga je naposled ugonobila. Bodi to drugim v resen opomin.

50. Pri Krondorfu (Štajersko) je 5. septembra padel učitelj I. Mandler iz Prage raz skalo in še takoj ubil.

51. V Echerthalu pri Hallstattu je na Waldbachstrubu omahnil 16 letni dijak Steyrer iz Gradca raz skalnato steno in padel do mrtvega.

52. Mladi turist Seyfried iz Berolina je navzlic deževnemu vremenu šel na Schwarzhorn, je na mokrem tratistem pobočju padel ter si roke in noge zlomil.

53. Gostilničar Andrej Noč iz Koroške Bele je pri planini Svetčini (proti Stolu) padel 400 m globoko in se ubil. Lajajoč pes pri mrtvem je pokazal ljudem sled do nesrečnika, ki je ležal v globokem prepadu.

54. Na Grand Sassière (3765 m, Grajske Alpe) je znanega velikega turista, odvetnika Dr. Corra, ubila ledena klada, ki se je zvalila nanj, ko je šel črez ledenik Kandel. Vodnike njegove je samo lahko ranila.

55—57. Na Lyskammu (4538 m, skupina Monte Rosa) so se 10. sept. ponesrečili dr. med. Maks Günther iz Kölna pa vodnika Imboden in Rupper. Stopili so na previseč sneg na slemenu in s snegom vred zdrknili v globočino 400—500 m. Ob začetku ture je bil sneg pripraven, potem pa vsled juga neugodnejši. Tudi Spinner iz Aaraua se je udeležil izleta; ker pa mu je bilo postalo slabo, se je ob devetih vrnil z vodnikom Zubrom. Črez 1 uro sta zaslišala grmeč plaz in zagledala snežen oblak na pobočju Lyskamma. Čuvaj Capanna Marguerite je videl ves dogodek, in takoj so vsi trlje hiteli v Zermatt. Prva ekspedicija (med njo dva Angleža) je šla od Riffelalpe ter dospela do mrličev, a jih ni mogla odnesti; pospravila je le pisma in vrednosti. Druga ekspedicija iz Zermatta, 30 mož in 10 laških vodnikov iz Gressoney, je srečno spravila nesrečnike v Zermatt. Ponesrečeni dr. Günther je bil vnuk bivšega pruskega finančnega ministra Camphausena. Imel je s seboj razne instrumente za znanstvene preiskave. S turami po planinah okoli Zermatta se je pripravljaj za znanstveno potovanje v Himalajsko pogorje. Takisto se je ponesrečil 26. junija 1886. l. grof Pallavicini na Velikem Kleku z dvema vodnikoma.

58—59. Pri Göschenen v Švici se je bankir Rudolf Kaufmann s svojo hčerjo ponesrečil dne 3. septembra v planinah.

60. Anglež Betjemann je na Wetterhornu (v Švici) koračil skozi gorsko razpoko; kar se je podrl sneženi most pod njim in se pogreznil v globino. Lahko ranjeni vodnik je hitro izvlekel še nekoliko živega Betjemanna, toda kmalu potem mu je umrl.

61. Na Madritschjochu (3119 m, skupina Ortlerska) — lahka tura iz Suldena v Martelthal — je padel turist Barr iz Berolina ter se hudo poškodoval. Družba turistov ga je pozneje našla in spravila v Zufallhütte in od tam v Schlauders.

62. Na Falkenfluhu pri Thunu (Švica) je gospica Binder iz Genfa padla črez strmo steno in se ubila. Falkenfluh (1040 m) je gorsko letovišče z lepim razgledom.

63. Pri Boleu je padel oficijal c. kr. vojaškega zemljepisnega zavoda, Pichler, ko je opravljal fotogrametska dela, in se nevarno poškodoval. Zdaj je že okreval.

64—65. Pri Domodossoli v Val Vigizzo (Tesinske Alpe v Švici) sta meseca septembra padla brata Alfonso in Rafaelo Zoin, sina vseučiliškega profesorja v Paviji, raz planino in se ubila.

66. Na Grödnerjöhlu je na strmi in mokri trati izpodrknil stotnik 18. pešpolka, Josip Novotny, in si zlomil nogi. Bil je na vojaškem vajnem potovanju.

67. Na gorski cesti Via Folgaria je posestnik Ciril Goller padel v 100 m globok prepad. Mrtvo truplo so spravili le ob veliki nevarnosti iz prepada.

68—69. V Malniških Turah sta zakonska Franc in Terezija Wallner iz Stalla zmrznila. Našli so ju na Solnograški strani blizu „Eselkahr“.

70. Na Canisfluhu (2047 m) na Predarelskem pri Mellau se je najbrže 19. septembra ponesrečil mladi dijak Nemitz iz Kölna, ker od tega časa ga niso nikjer našli. Ta vrh slovi po lepi flori.

71. Na Stuhlecku blizu Semernika se je dne 29. nov. ponesrečil Josip Dier z Dunaja, član „Avstr. plan. društva“. V večji družbi je potoval s skiji na omenjeno planino. Pri povratku so ga izletniki pogrešili. Šele 2. dec. so ga našli drvarji blizu ceste v Retteneg na Pfaffu, na južnem pobočju Stuhleeka. Najbrže je obnemogel vzpričo napora in pomanjkanja krepčil ter zmrznil. Tisti dan je razsajal grozen zimski metež. Drug skijevec izmed te družbe si je zlomil nosno kost.

Od navedenih 71 letošnjih nezgodnikov je odšteti 5 oseb, ki so se ponesrečile pri nabiranju cvetic, in 7 neturistov, ker vsi ti niso s turistiko v nikaki zvezi. Ako še pridenemo, da se je 1 najbrže same ugonobil, 8 pa da je ostalo živih, jih preostane le še 50 turistov, ki so se v planinah ubili. Vsekakor je to še precejšnje število, vendar proti drugim nesrečam pri raznih sportih še nikakor preveliko.

Pregledujoč te nezgode, smo opazili, da sta dva turista umrla vsled bolezni, 6 oseb so pokopali plazi ali previseč sneg, 3 so zdrknili raz strme skale, 3 je ubilo padajoče kamenje in ledene klade, 9 se jih je pobilo, ker jim je izpodrknilo na snegu, pločah ali polzki trati, 4 so ugonobile snežne nevihte in 23 jih je preminilo, ker so padli raz skale, ko so ali stopali neprevidno, ali so sami hodili, ali pa so v megli, nevihti in noči zašli. Na novih ali opasnih potih so se ubili samo 4.

Poučljivo bi bilo, ko bi vedeli, koliko se je ponesrečilo samopotujočih turistov; toda v tem oziru niso sporočila natančna. Približno se je teh ponesrečilo do 20. Vpoštevati pa je še letošnje za turistiko silno neugodno vreme. Vsled neprestanega dežja so bile ruševine, tratine, ploče in skaline mokre in opolzle. Ni torej čuda, da je marsikateri nerodno ali le nekoliko neprevidno stopajoči turist izpodrknil in do mrtvega padel.

Dolžnost nam pač veleva, da ob tej priliki slovenskim hribolazcem pokladamo na srce, naj bodo kar najbolj previdni. Turisti, bodite oprezni na snegu, na skalovju, zlasti ob megli ali nevihti! Ne potujete sami nikdar, ali le na manjših turah. Nesrečen padeec na najmanj nevarnem mestu te lahko ugonobi, če ni pri tebi človeka, ki bi ti pomagal. Potujoč po krasnih naših slovenskih planinah bodi vsakdo previden in vedno misli, da nesreča nikoli ne spi. Osobito ne bodimo predrzni, kajti pregovor pravi: Kdor predrznost ljubi, se pogubi.

O nevarnostih, ki prete hribolazcu v planinah, pa se jih lahko ogne, priobčimo sčasoma še več člankov.

Klub českých turistů.

„Klub českých turistů“ nazivljejo Čehi svoje turistiško društvo. Ustanovili so ga l. 1888., a že danes, v osmem letu njegovega obstanka se lahko ponašajo, da je njih „klub“ veliko večjega pomena, nego ga običajno družimo po svojih nazorih s tem pojmom. „Klub českých turistů“ je veliko osrednje društvo, katero raste od leta do leta kakor po številu svojih članov, takisto tudi glede razširjanja svojega področja. Sedaj šteje okolo 3000 članov. Deluje pa izven Prage 36 krajnih odborov ali podružnic njegovih s 1900 člani. Podružnice so razvrščene po Češki, pa tudi po Moravski. Ob toliki razširjenosti klubovih podružnic, katerih število se pomnoži z vsakim novim letom, mu je osigurano uspešno in kolikor možno mnogostransko delovanje v turistiškem obziru.

Delovanju posameznih podružnic so bile sosebno v prid zadnji dve deželni razstavi v Pragi, katerih se je češki turistiški klub z njimi vred udeležil kot razstavnik. Na obeh je postavil svoje razstavne paviljone, in sicer pri razstavi l. 1895. paviljon v podobi znamenito upodobljene razvaline gradu „Kokořina“. V tem paviljonu so videli obiskovalci razen velikanske panorame, predstavljajoče obrambo Prage leta 1848. proti oblegovalcem Švedom, tudi obilo predmetov, modelov, diagramov, kartografičnih del, slik in drugih reči, ki se dostajajo turistike in delovanja češkega turistiškega kluba in njegovih podružnic. Ta razstava je zelo povzdignila zanimanje za turistiko, izpodbudila pa je tudi posamezne udeležnike in krajne podružnice v tekmovanje na turističnem torišču. L. 1895. je obiskalo razstavni paviljon „K. Č. T.“ 218.237 oseb, to je 10·5 % vseh obiskovalcev razstave. Razstavljeni predmeti, katere so posamezne krajne podružnice podarile osrednjemu klubu, so sedaj zbrani v stalni izložbi, ki se nahaja v znamenitem klubovem razgledniku na Petříně pri Pragi. Izmed najmarkantnejših pojavov delovanja „K. Č. T.“ je tudi nakup zemljišča, na katerem se nahaja sloveča jama „Macoča“ na Moravskem. Tamkaj so zgradili tudi prenočišče.

Glasilu „K. Č. T.“ je ilustrovani mesečnik „Časopis turistů“, kateremu je urednik arhitekt Vratislav Pasovský, glavni sotrudnik pa dr. I. L. Hrdina. Ta mesečnik je izborno urejevan. Razen turistiških in sploh potopisnih spisov in črtic objavlja tedenska poročila o delovanju in o sklepih klubovega osrednjega odbora in pa poročila posameznih podružnic. Tudi „Slov. plan. društvu“ posvečuje „Časopis turistů“ svojo pozornost ter zaznamenuje vsak znamenitejši čin naših teženj. Da je letošnje leto objavil „Časopis turistů“ celo vrsto potopisnih črt dr. K. Chodounskega z naslovom „V slovanských Alpách“, v katerih podaja v naših krogih dobro znani gospod pisatelj pristrčno in iskreno pisane članke o naših gorah, posebno o Triglavu, o tem smo že poročali. Da je pa zanimanje čeških turistov za naše težnje resnično in tudi dejansko, kaže tudi to, da je sprejelo „Slov. plan. društvo“ vsled poziva v „Časopisu turistů“ za sklad Triglavske kočee iz Češke 229 gld., med temi 100 gld. darila „Kluba českých turistů“. A tudi člane ima „Slov. plan. društvo“ med Čehi.

Naše društvo pa je tudi v trajni zvezi s „Klubom českých turistů“ ter s posameznimi drugimi češkimi turisti. Občevanje „Kluba českých turistů“ in „Slov. plan. društva“ je brezdvomno le v korist našemu mlademu društvu, kateremu ne more biti nikdar kak prijatelj odveč, posebno ne tako mogočen, kakor je češki narod.

—oe—

Društvene vesti.

Umrli je dne 1. t. m. g. prof. Fr. Ser. Gerdinič, član „Slov. plan. društva“. Časten mu spomin!

Društvena soba. Naše društvo ima od dne 1. decembra t. l. svojo sobo v Narodnem domu v Ljubljani, in to v prvem nadstropju v oddelku proti Tržaški cesti. V lepo opravljeni sobi hrani osrednji odbor vse svoje reči, v njej posluje in se shaja v seje. Opravilni čas je vsak dan od polsedmih do polosmih zvečer. Tedaj so tudi vsem č. članom na razpolaganje razni časniki, knjige, zemljevidi in slike. Želimo, da bi društveniki radi in obilno prihajali v prijetno in lepo sobo ter se tukaj bodrili za plemenito turistiko.

Sklad za Triglavsko kočee. XIII. zbirka 4 gld. 95 kr. Darovali so p. n. gg. (po nabiralecu g. J. Hauptmanu): „Piparji“ dohodek igre 75 kr., Mat. Peršin ml. 1 gld., „Nadpipar“ izgubljeno stavo v „Vratih“ 50 kr., Neimenovanec 50 kr., „Piparji“ na Sv. Joštu 1 gld. 70 kr.; Costa 50 kr.

Vsem p. n. darovalecem srčna zahvala!

Redko darilo je prejela Savinska podružnica. Gosp. profesor Aleksander Theodorow v Sredecu na Bolgarskem ji je poslal dve fotografiji Rile planine, ki se razprostira južno od Sredca tik bolgarskoturške meje. Ena slika predstavlja

Jelenji Vrh (2401 m), druga neki drugi vrh (2180 m), ki mu od spredaj leži eno sedmerih jezer, zadaj pa sneženo polje. Obe sliki kažeta krasne planinske kraje, precej nalikujoče znanim Dolomitom na Tirolskem. Sliki je napravil gospod Karastojanow v Sredu. Darovatelja najtopleje zahvaljujemo na tem redkem darilu.

Drugi poučnozabavni večer osrednjega društva je bil dne 10. t. m. v Narodnem domu v Ljubljani. V krasni mali dvorani se je sešlo okolo 100 članov in društvenih prijateljev. Društvo sta počastila mimo drugih odličnih Slovencev tudi g. Ljubljanski župan Ivan Hribar in častni član g. župnik Jakob Aljaž. Tej izbrani družbi, ki jo je dičila tudi nas zemljanov lepša polovica, je predaval g. Stiasny o svojem potovanju po Krimu ter jo natančno seznanil s tem slovečim predelom ruske zemlje. Krim je znamenit ne le po svoji zemljepisni legi, nego tudi v narodopisnem oziru. Najbolj pa je zanimiv turistom, katerim je nekak obljubljeni raj. Na Krimu pa tudi krepko deluje rusko turistiško društvo, imenovano: „Krimski gorni klub“. Ker priobči g. Stiasny svoj spis v našem listu, naj zadostuje to poročilo. Po glasno odobravanem predavanju je planinski kvintet zapel več prekrasnih pesmi, katerih ubrani glasovi so nenavadno lepo odmevali po prostrani in visoki dvorani.

Tretji društveni večer bode januarja meseca l. 1897. Predaval bode g. prof. Macher o svojem letošnjem potovanju k Plitvičkim jezerom.

Meteorologična postaja na Kredarici. Naše društvo ustanovi prihodnje leto meteorologično postajo na Kredarici, katera bode prvo gorsko opazovališče na Kranjskem. Drugod so podobne postaje že na več vrhovih, kakor: na Ojstrem (Obirju), Sonnblicku, Pilatusu in na nekaterih drugih. — Žal, da se bode od kraja opazovalo samo v poletnem času, ker društveni dohodki za sedaj ne dopuščajo, da bi se moglo izvršiti za celoletno opazovanje. Ko pa bode količkaj mogoče, se napravi celoletno opazovališče s stalnim oshrbnikom in s telefonsko zvezo z Mojstrano in Dovjem.

Alpinistika v rabo prirodoslovju. Odbor „Slov. plan. društva“ že več časa ukrepa, da bi društvo pospeševalo tudi spoznavanje in raziskavanje domače gorske flore. Gosp. prof. Pavlin, priznan veščak-rastlinoslovec, je odboru obljubil, da ga bode podpiral v njega nameri, in da priobči v ta namen v „Vestniku“ nekak navod za nabiranje rastlin. Odbor se nadeja, da bodo č. člani drage volje podpirali to njegovo namero, nabirali po svojih turah po danem navodu rastline ter jih njemu pošiljali v znanstveno porabo. Toliko za sedaj. Pozneje objavimo o tej stvari daljšo razpravo.

Priznanje. Trije turisti sekcije Monakovske „Nem. in avstr. plan. društva“, ki so letos obiskali Kocbekovo kočjo in Ojstrico, so zelo hvalili to kočjo in novi pot „Slov. plan. društva“ na Ojstrico. — Naši sodeželjani pa nas grdijo pred svetom, kjer le morejo. Kje je resnicoljubnost? —

Ob koncu II. letnika „Plan. Vestnika“.

Z današnjo številko završujemo drugi letnik „Plan. Vestnika“. Ob tej priliki z veseljem in ponosom poudarjamo, da naš trud in naša požrtvovalnost za list nista bila brez uspeha. Ne le častitim članom, ki dobivajo „Vestnik“ zastonj, ter njega naročnikom, nego tudi drugim njegovim čitateljem ugajajo članki in člančiči, ki jih priobčuje naše glasilo. Njih vsebino in obliko hvalijo tudi naši stari na glasu pisatelji. Pristrčna zahvala vsem za odkritosrečno priznanje!

To priznanje bodi tudi našim neumornim sotrudnikom najlepše plačilo; saj so si vsi v svesti, da delu za domovino ni drugega zadostila, nego tiha, srčna radost, da prospeva in napreduje reč, katero gojimo in ljubimo zaradi nje same.

Zahvaljujoč jih za njih dosedanjo vztrajno in uspešno podporo, jih iskreno prosimo, naj nas tudi poslej pridno zalagajo s spisi in sporočili.

Častite člane pa vljudno prosimo, naj pridobodo „Planinskemu Vestniku“ še mnogo čitateljev-društvenikov. Naj jim povemo, da imamo za prihodnji letnik že veliko lepega gradiva pripravljenega, še več pa obljubljenega, in da nam spisuje sloveč pisatelj, star Bohinjec, povest, kako je hodil na Triglav.

Vesele praznike in srečno novo leto vsem našim č. članom in prijateljem!

Vabilo

k III. občenemu zboru Savinske podružnice, ki bode v ponedeljek dne 28. decembra t. l. v Mozirju v gostilnici g. Alojza Goričarja ob 10. uri dopoldne.

Vzpored:

1. Poročilo o letošnjem delovanju.
2. Poročilo blagajnikovo.
3. Pregled triletnega delovanja.
4. Volitev novega odbora.
5. Nasveti in predlogi za prihodnje delovanje.
6. „Na Triglav“. Predavanje g. Fr. Kocbeka. Pri predavanju bodo na ogled slike o Triglavu in njegovi okolici.

Ako bi se v smislu § 17. podružničnih pravil ne sešla tretjina članov, bode drugi občni zbor z istim vzporedom isti dan ob 11. uri dopoldne.

Po zborovanju skupen obed.

K prav mnogobrojni udeležbi vabi najvljudneje

odbor
Savinske podružnice.

Na znanje! Današnjemu listu so priložene nakaznice, katerih se naj blagovolijo poslužiti cenjeni gg. člani za poslatev članarine za leto 1897. ali pa tudi kakega daru v pokritje dolga za Triglavsko kočo. — Tudi nov član se lahko naznani z izkaznico in pošlje pristopnino in članarino; to vse naj se pa razvidno omeni na kuponu.

R. MIKLAUC

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah šte. 5,
 priporoča svojo zalogo vsakovrstnega blaga
 za moško in žensko obleko ter različne
 srajce za hribolazce po najnižji ceni.

„Slovensko planinsko društvo.“

,Vodnik za Savinske planine in najbližjo
 okolico“

s 7 slikami in načrtom Savinskih planin z za-
 znamovanimi poti.

Spisala Fr. Koebek in M. Kos. — Cena
 60 kr., po pošti 5 kr. več.

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Parnih ulicah št. 9,
 (zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

priporoča svoj kamenoseški obrt,
 posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke,
 marmorne plošče za lušno opravo i. t. d.

**Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi
 na zahtevo zastoj.**

F. M. REGORSCHKE

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 3.

Velika zaloga pristnega koroškega in tirolskega nepre-
 močljivega **poletnega in zimskega lodna** v obi-
 čajnih barvah za hribolazce in lovce kot branilo proti mo-
 kroti in mrazu.

Razen tega tudi velika izbira **lovskih telovnikov,**
podjopičev, spodnjih hlač, lovskih nogavic,
volnenih obujkov itd. itd.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž in c. kr. priv. južne železnice
 v Ljubljani, v Francišlanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča deko-
 rativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo realno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

MARIJA PLEHAN,

svečarica in lectarica v Ljubljani
 na Sv. Petra cesti št. 63,

priporoča svojo veliko zalogo sveč ter
 mnogovrstnega medenega blaga in slašiče.

Kupuje med v panjih in vosek.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41 in v Slo-
 novih ulicah št. 10—12.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Andrej Druškovič,

trgovec z železnino

v Ljubljani,

na Mestnem trgu št. 10.

Optični zavod

J. PH. GOLDSTEIN

prej E. Rexinger

v Ljubljani, Pod trančo št. 1, priporoča svojo
 bogato zalogo naočnikov, daljnogledov, kukal od 5
 do 40 gld., barometrov, termometrov, kompasov itd.

Vsakrni popravili se izvršujejo hitro in ceno.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svojo na novo urejeno de avnico za **Florijansko**
cerkviyo v ulicah na grad št. 7. v na-
 ročitev vsakovrstnih **strugarjskih košenih,**
roženih in drugačnih izdelkov, katere
 bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Živež za hribolazce.

Maggijeve buljonske glavice in zavoji z Maggijevo
 juho, grahove klobase, jako krepilne, vkusne in
 se mahoma pripravijo.

Živila zavzemajo malo prostora.

Dobiti pri Josipu Matiču v Celju.

Jul. Maggi & Co.

v Bregencu

HUGON IHL

v Ljubljani, Pred škofijo šte. 2,

priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknenega in**
manufakturnega blaga na debelo in na drobno
 po najnižjih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovce iz tvornice Jes. in Aut. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

IVAN URAN,

izdelovalec glinastih proizvodov v Ljubljani,
v Igrških ulicah št. 8,

priporoča veliko svojo zalogo izdelanih raznobarnih peči za sobe, dvorane in razne druge prostore, dalje modelnata ognjišča in sploh vsakovrstne glinaste izdelke.

Vse po najnižji ceni in priznано dobro.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznано izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

☛ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ☛

Nahrbtnike, najnovejše s predali, po 1 glđ. 30 kr. in **gorske črevlje**, močne in ostro podkovane, iz črne juhte po 6 glđ. 20 kr., iz ruske juhte po 8 glđ, izdeluje in priporoča

Fr. Mrak v Radovljici.

Vsakovrstne
napise na les, kovino in steklo

izvršujejo natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, na Poljanski cesti 35.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,
se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Slonovih ulicah št. 9,
priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavrtnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste**.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilistrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastoj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 7,

se priporoča

za vsake vrste **ključarska dela**,

katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Turistovske palice z močnimi jeklenimi ostmi, raznovrstne **izprehodne palice**, prav umetne izdelke iz rezljanega lesa, **galanterijske in usnjene reči**, **bižuterijo itd. ter otročje vozčke vsake vrste**

priporoča

FR. STAMPFEL

v Ljubljani na Kongresnem trgu v posloju Tonhalle.

PEREGRIN KAJZELJ

v Ljubljani, na Starem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo steklenege blaga, beloprstenege in rjavoprstenege ter porcelanastega namizja.

Priporoča tudi planincem vsakovrstne ploščaste steklenice in kozarce.

J. Klauerjev
planinski liker

iz Kranjskih gorskih zelišč,
imenova.

Triglav,

je izvrstna pijača najbolj-
šega okusa. Triglav vpliva
jako dobrodejno na želodec
in čudovito poživlja to o.
V njem ni nobene snovi,
ki bi količkaj škodila
zdravju. To so dokazale
kemične preiskave prof.
B. Kuipersa, B. Kuipersa,
ravnateljca c. kr. presku-
šališča v Klosterneburgu,
prof. dr. L. Roesslerja,
in ravnateljca c. kr. presku-
šališča na Dunaju, dr.
E. Meissla.

Vsi ti strokovnjaki
so izrekli, da je Triglav
izboren liker.

Pristni Triglav

se dobiva
v malih in velikih stekle-
nicah s **posebno**
varstveno znamenko
samo pri izdelovalcu,
trgovcu

J. Klauerju
v Ljubljani.